

(1. MUg. Szót. 210.), a melynek értelmé szembeszököleg teljes-tökéletes ellentéte a *tără-énak*. Kiegyenlítésről szó sem lehet köztük, mert egészen nyilvánvaló, hogy a *tărăt-*, *tărămt-*nak «lassen, gehen lassen, herablassen» a jelentése, míg a magy. *teremt-* «proferre, producere, procreare; hervorbringen» s azután «erschaffen» értelmű. A «húzás» és az «eresztés» olyannyira ellentétes két fogalom, hogy semmiféle rokonság se képzelhető közöttük.

Budenz a *tarä-*, *tărăt-*, *tărămt-* formákkal a magy. *ered-*, *ereszt* igealakokat köti rokonságba (MUg. Szót. 794.) még pedig egészen helyesen; mert hiszen a jelentésük teljesen egybevágó s alakbeli rokonságuk is könnyen kimutatható (az *ered-* eredetibb *tered-* alakra megy vissza, a szókezdő *t* lekopását illetőleg vö. vog. *tāñer*: magy. *egér*, vog. *tu'è*: magy. *új*, vog. *tē*: magy. *ev-* [eszik], vog. *tī*, *t'i*: magy. *ez* sat.). Látható ebből, hogy az *ered-* *ereszt-* formák épen nem mellékalakjai a *terem-*, *teremt* nek, mint Munkácsi állítja (Ethnogr. 4: 54.) s nincsen legcsekélyebb atyafiság se köztük.

A *teremt-* ige tehát tisztán nyelvészeti ok miatt se köthető rokonsági kapcsolatba a *tărăt-*, *tărămt-* igeformákkal.

Rövidre fogva fejtegetésem eredményét, a felsoroltam mythol. és nyelvészeti erősségek alapján e szerint, azt hiszem, joggal s kereken kimondhatom, hogy a vog. *tărăt-*, *tărămt-* ige nem mythikus kifejezés; de még ha az volna, se lehetne a magy. *teremt* szóalakot vele egyeztetni, mert az etymonjuk merőben ellentétes.

R. PRIKKEL MARIÁN.

A Magyar Határozók. Simonyi Zsigmondnak e részletes mondat-tani munkája most készült el teljesen. Most jelent meg a második kötet második fele (első fele 1892-ben). Az egész II. kötet 8-rétű 464 lapra terjed. Ebből 288 lap a névutók használatát tárgyalja (a ragoké az I. kötetben van), 40 lap a határozó ige neveket (az infinitivus határozói használatát, továbbá a *-va ve*, *-ván vén*, *-vást vést* és *-atta ette* végű ige neveket), 41 lap a határozó szókat (helyh., időh., állapoth., végh., módh., okh. szókat). Azután következik hat lapon egy egészen rövid «rendszeres áttekintés». Ez egyrészt azért van oly rövidre fogva, mert a két-kötetes munka máris igen terjedelmesre nőtt; másrészt, mert amúgy is okvetlen szükséges volt a részletes tárgymutató (18 lap) és szómutató (62 lap). Ezt a kettőt *Kalmár Elek* készítette el nagy gonddal és hozzáértéssel. A szómutatóban föl vannak sorolva az összes fontosabb kifejezések és szólások, melyek a munkában idézve s tárgyalva vannak. E jegyzék jó szolgálatot fog tenni mindenkinek, a ki nyelvtörténettel, synonymikával vagy stilisztikával foglalkozik.
